

SEKCJA TEMATYCZNA nr 3
PANEL SESSION 3

10.30 – 13.00

Wykonywanie kary pozbawienia wolności wobec cudzoziemców
Execution of the Deprivation of Liberty of Foreigners

Moderatorzy / Moderators:

prof. zw. dr hab. Stefan Leleńtal

prof. dr hab. Piotr Stępień

➔ **dr Agnieszka Gutkowska**, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski,
Polska

Foreigners in Prisons in Poland - Cultural Aspects of Criminal Detention of Foreigners
Cudzoziemcy w zakładach karnych w Polsce – kulturowe aspekty detencji karnej
cudzoziemców

Problematyka odmienności kulturowej osób odbywających karę pozbawienia wolności w Polsce wciąż wymaga pogłębionych badań i analiz. Teoretycznie wydawać by się mogło, że populacja cudzoziemców przebywających w polskich więzieniach jest na tyle niewielka, iż grupa ta nie „zasługuje” na szczególne zainteresowanie badaczy i praktyków. Mowa jest bowiem o ok. 500 osobach rocznie (łącznie skazanych i tymczasowo aresztowanych) w populacji ok. 80 tysięcy osadzonych. Trzeba mieć jednak świadomość, że obecność osób posługujących się zupełnie odmiennym, a przez to często niezrozumiałym kodem kulturowym w tak specyficznym środowisku, jakim są warunki jednostki penitencjarnej, pomimo niewielkiej skali stanowi wielkie wyzwanie. Można postawić tezę, że brak większych problemów związanych z obecnością cudzoziemców w polskich więzieniach jest wynikiem przede wszystkim tak małej liczebności tej grupy osadzonych, natomiast wzrost populacji osadzonych cudzoziemców nieuchronnie będzie wiązał się z problemami, na które polski system penitencjarny powinien się zawnoczu właściwie przygotować.

W artykule zostaną zaprezentowane wyniki badań, prowadzonych w wybranych jednostkach penitencjarnych w 2014 roku. Szczególny nacisk w badaniach położono na analizę sytuacji cudzoziemców pochodzących z odmiennych kręgów kulturowych. Metodologia badań obejmowała zarówno analizę akt, jak i wywiady pogłębione z funkcjonariuszami i pracownikami Służby Więziennej, a także wywiady pogłębione

z samymi cudzoziemcami. Celem badań było sprawdzenie, w jakim stopniu, zarówno na sytuację cudzoziemców odbywających karę pozbawienia wolności, jak i tryb funkcjonowania jednostek penitencjarnych, wpływają różnice kulturowe, które przywożą ze sobą osadzeni cudzoziemcy, na ile polski system penitencjarny jest przystosowany do postępowania z osobami należącymi do odmiennych kultur oraz jakie, o ile w ogóle, odrębności w zakresie celów kary i sposobów jej wykonania dotyczą skazanych niebędących obywatelami Rzeczypospolitej.

*Słowa kluczowe: **skazani cudzoziemcy, zakład karny, normy kulturowe, konflikt kultur***